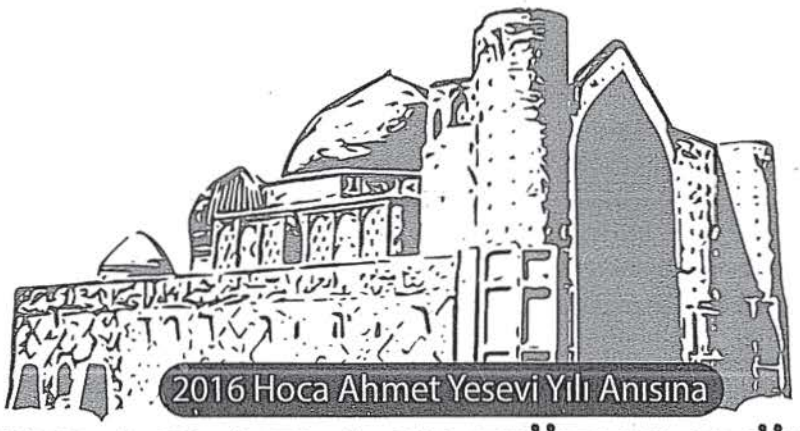

ULUSLARARASI TÜRK DÜNYASI Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi Bildirileri

International Turkic World Educational Sciences and Social Sciences Congress, held in memory of Hodja Ahmet Yesevi year 2016
Международный Конгресс тюркского мира по педагогике и общественным наукам, посвященный памяти Ходжа Ахмета Ясеви

VI. CİLT
İDARİ ve BEŞERİ BİLİMLER

EDİTÖR
Yrd. Doç. Dr. Bahadır Bumin ÖZARSLAN

Ankara / 2016

İlahiyat Fakültelerinde Din Eğitiminin Temel Problemleri

Yrd. Doç. Dr. İsmail YÜRÜK *

Öz:

Cumhuriyet sonrası dönemde İlahiyat Fakültelerinin kurumsallaşması, resmi ideoloji, dini cemaatler ve geleneksel din anlayışına sahip toplumun yazılı veya sözlü dikteleri nedeniyle oldukça sıkıntılıdır. İlahiyat, ister eğitimli, isterse eğitimsiz olsun hemen herkesin söyleyebileceği bir sözü olduğunu iddia edebileceği bir alan olarak görülür. Siyasi iktidarların, dini cemaatlerin ve geleneksel dindarların daima müdahale etme gereksinimi duyduğu ilahiyat Fakülteleri, bu dış etkenler ve kendi bünyesindeki program ile dayatmacı müfredatlarının birbirinden farklı olması gibi nedenlerle akademik kurumsallaşmasını gerçekleştirememiştir. İlahiyat eğitiminde gerek program ve gerekse öğrenci profilinde arzulanan amaçlara ulaşılamaması ise daha ayrı bir problemdir. Ayrıca ÖYP Programları, öğrencilerin sadece YGS sınavıyla seçilmesi, İlitam ve İlahiyat Açık öğretim programları, akademik alanda donanımlı ve alanına hâkim bir din mütehassısı yetiştirilmesinin önüne çıkan en temel problemlerdir.

Anahtar Kelimeler: İlahiyat, Din, Siyaset, İlahiyat programı, Öğrenci Profili

Abstract:

Institutionalization of the Faculty of Theology is quite complicated due to the formal ideology, religious communities and written or oral dictatorship of the society with the traditional understanding of religion in the post-republic period. Theology is seen as an area where it can claim to be a promise that almost everybody can say if they are educated or uneducated. The Faculty of Theology, where political powers, religious communities and traditional believers always need to intervene, has not been able to achieve academic institutionalization because of these external factors and because the program and imperative curriculum are different in their own right. The inability to achieve the desired goals in the program and in the student profile in theology education is a separate problem. In addition, the ÖYP programs, with the students being selected only with the YGS exam, the Ilıtam and Open Education Programs of Theology are the most fundamental problems that cause to not being trained the equipped and qualified religious specialists.

Keywords: Theology, Religion, Politics, Theology Programs, Student Profile

* Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kelam Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, iyuruk@cu.edu.tr.

Giriş

Osmanlı İmparatorluğunun gerileme döneminde özellikle 20. asırda eğitim, kültür, teknik vb. alanlarda Avrupa'yı yakalama arzusu ve bunun neticesinde birçok araştırmacının eğitim amacıyla Avrupa ülkelerine gönderilmesi, bu süreçte ise geri kalmışlığın temel nedeninin din olarak gösterilmesi, aydınlanma sürecinde bu ülkelerde eğitim gören bilim adamlarının aynı düşünceyi müslüman topluma empoze etmeye çalışması, dine karşı olumsuz tavırların gündeme gelmesinin en önemli nedenlerinden biridir.

Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte, bu düşüncenin toplumda makes bulmasına, bir taraftan dini cemaatlerin inanç ve tavırlarının, diğer taraftan resmi ideolojinin diktelerinin etkili olduğunu söyleyebiliriz. Buna özellikle eğitim kurumlarında topluma lanse edilen geçmişteki medrese, tekke ve zaviyelerle ilgili olumsuz anlatımlar da ilave edilebilir.

Cumhuriyete dayalı bir yönetimde resmi ideoloji, medeni kanunun ikame edilebilmesi ve uygulanabilirliğinin, ancak cumhuriyet öncesi toplumun tabi olduğu dini kültürün öngördüğü kuralların bertaraf edilmesiyle mümkün olabileceğine inanmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin modernleşme sürecinde dine dayalı bir eğitimin, parlamenter rejimleri içine sindirebilmesi veya dini eğitim kurumlarının kendilerini yenilemek ve mevcut din anlayışlarını düzeltmek ve günümüze uyarlanabilir yeni bir İslami yorum ortaya koymak mümkün olabilecek midir?

Bu anlayış ve endişeler nedeniyle dini eğitim veya ilahiyat eğitimi cumhuriyet döneminden beri siyasi iktidarlar yönünden oldukça sıkıntılı bir mesele olmuştur (Öztürk 2015: 30). Çağdaş toplum olma yolunda, dini eğitim bir engel gibi görülmüş, bu konuda ister klasik isterse çağdaş olsun bütün din eğitim ve öğretimi irtica kalıpları içerisinde değerlendirilmiştir.

Bu olumsuz tavır medeni kanunla Medrese, tekke ve zaviyelerin ortadan kaldırılmasına zemin hazırlamıştır. Ancak geçmişten beri süregelen Müslüman toplumun inanç, ibadet, muamelat ve ahlâkî bakımdan eğitilmesi, dini ihtiyaçlarının giderilebilmesi için bu görevleri ifa edecek eğitim kurumlarının teşekkülü toplum için zaruri ihtiyaçlardır. Bu husus asla gözden uzak tutulmamalıdır.

Müslüman toplumda dini alanda meydana gelebilecek boşluğu doldurmak üzere, orta öğretimde din dersi seçimli hale getirilmek suretiyle geçiştirilmiş, yüksek din eğitimini gerçekleştirmek üzere 3 Mart 1924 tarihinde çıkarılan 'Tevhid-i Tedrisat Kanunu' ile ilk defa Darülfünun İlahiyat Fakültesi kurulmuştur.

Ancak bu fakülte 1933 yılında yapılan üniversite reformunun ardından öğrenci azlığı gerekçe gösterilerek kapatılmış, bu bölümün yerine İstanbul Üniversitesi'nde bir enstitü kurulmuştur. 1949 yılına gelindiğinde ihtiyaçtan ötürü atılan adımlar çerçevesinde Ankara Üniversitesi'ne bağlı bir İlahiyat Fakültesi kurulması kararlaştırılmıştır. 1972 yılında da Erzurum Atatürk Üniversitesi bünyesinde İslami İlimler Fakültesi açılmıştır.1959 yılında ise İmam Hatip Okulu mezunlarının eğitimlerine devam edebilmeleri için Yüksek İslam Enstitüleri kurulmuştur. Bu enstitüler 1983 yılında İlahiyat Fakültesi'ne dönüştürülmüşlerdir.

Türkiye'de İlahiyat Fakültelerinde başta İslamiyet olmak üzere, değişik dinler incelenmektedir. Müftüler, din adamları bu fakültelerde yetişir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda anayasa gereği zorunlu okutulan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi öğretmenleri ile İmam Hatip Liseleri'nde ve Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde din ile ilgili meslek derslerini veren öğretmenler de bu fakültelerden mezun olanlar içerisinden sınavla seçilerek yerleştirilirler. (https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0lahiyat_Fak%C3%BCltesi).

Cumhuriyet döneminde açılan İlahiyat Fakültelerinin öncelikli amacı din-siyaset ilişkisine girmeden 'yüksek ihtisas sahibi bilim adamı yetiştirmektir'. Fakat daha sonra buna, yukarıda bahsettiğimiz kurumlara öğretmen veya din görevlisi yetiştirme misyonu da eklenmiştir (Karadaş 2015: 30, 223). 9 Mayıs 1949 tarihinde Ankara Üniversitesi'nin hükümete sunduğu teklifte açılması önerilen İlahiyat

Fakültesinin amacı 'Din meselelerinin sağlam ve ilmi esaslara göre incelenmesini mümkün kılmak, mesleki bilgisi kuvvetli ve düşünüşünde ihatalı din adamları yetiştirmek' şeklinde ifade edilmiştir.

İlahiyat Fakültesi mezunları klasik ile moderni, vahiy ile aklı, din ile ahlâkı, din ile sanatı, din ile beşeri bilimleri kendisinde meczedebilmiş bireylerin yetişmesini hedefler (Yapıcı: Yeni İlahiyat, Adanapost).

Bu nedenle toplumun İlahiyat Fakültesi mezunlarından beklentileri oldukça yüksek tutulmuş, onun dini ilimlere vukufiyeti, dini sahada ortaya çıkabilecek problemleri çözebilme kabiliyeti göz ardı edilerek, din ve modernleşme bağlamında ortaya çıkan gerilimleri çözümlemede araç olarak görülmüş ve hatta ilahiyatçıların din, modernite ve siyaset üçgeninde hangi köşede yer aldığı sorgulanmıştır. Aslında her üç husus da İlahiyat mezunları için problem olmakla beraber her birinin yegâne amacı kendi düşünce merkezinde ilahiyatçılara toplum mühendisliği görevini yüklemek olmuştur. Yani cumhuriyet öncesi dönemde özellikle kendini isbat edebilmiş, mütehassıs din âlimi ve hatta dönemin şeyhülislamlarını yetiştirmiş köklü medreselerin misyonu, dört yıllık kısa bir eğitim sürecinden sonra bu fakültelerin mezunlarına yüklenmek istenmiş, toplumun her kesiminden onlara her yönden bilgi birikimine sahip insan olarak bakılmıştır. Diğer taraftan her İlahiyat Fakültesi mezunu için diploma sahibi olmak, çok azı müstesna bu bireylerin kendilerini her şeyi bilen bir konumda görmelerinin gerekçesi olabilmiştir.

Din, modernizm ve siyaset cenderesinde sıkışan ilahiyatçı 'ben' olabilme kaygısı taşıdığından hiç birine yaranamamış ve kendini ifade edememe gibi bir pozisyona düşmüştür. Bu durum ise İlahiyat Fakültelerinin, devletin gözünde kuşku uyandıran, toplum nazarında güven telkin etmeyen (Aydın 2015: 15), dini cemaatlerin düşüncesinde ise kendi alanında bilgi birikimini sağlayamayan bir kurum olduğu intibaını beraberinde getirmiştir.

Kısacası hem toplum hem de İlahiyat Fakültesi mezunları her zaman yüksek beklentiler içerisinde olmuş, ancak bu fakültelerde dini eğitimin genel ve temel problemlerinin neler olduğu fazla sorgulanmamıştır. Belki tüm öğretim veya diğer devlet kurumlarının kendi bünyesinde temel sorunları olabilir. Bu bağlamda İlahiyat Fakülteleri metne dayalı yorumlara ihtiyaç duyan zor bir bilgi alanını kendilerine konu edindiğinden ve ayrıca problemli bir geçmişe sahip olduğundan hala kendini arama gayreti içerisindedir. Fakat İlahiyat Fakültelerinin iç sorunlarının ötesinde siyasi rejimle ve toplumla olan sorunları daha ön plandadır. Çünkü toplumda gerek politika ve resmi ideoloji gerekse dini cemaatler, kendi düşüncelerini ve dini yorumlarını genel olarak kitap, makale veya medyada dile getiren bir İlahiyatçı gördüğü zaman 'işte benim hocam' ifadesiyle onu yüceltmekte ve savunmasını yapabilmektedir.

Toplumumuzun son iki-üç asırdan beri yaşadığı değişim ve dönüşümün arkasındaki zihniyet çatışması; Cumhuriyetin ilk yıllarında din mütehassısı yetiştirmek amacıyla ilahiyat fakültesinin kurulması, sonra kapatılıp tekrar açılması, özellikle son yirmi yıl içerisinde programlarının birçok kere değiştirilmesi çalışmalarında da kendisini göstermiş ve göstermeye devam etmektedir. İlahiyat Fakültesinin kuruluşunda yaşanan tartışmalar ve sorunlar, bugünkü ilahiyat eğitimine de yansımıştır. (http://www.sonmezkutlu.net/?Syf=26&Syz=273776.)

Bu genel değerlendirmelerden sonra İlahiyat Fakültelerinin genel problemleri üç alana indirgenebilir:

1. Kurumsallaşma Problemi

Cumhuriyet sonrası kurulan Darülfünun İlahiyat Fakültesi akademik personeli oldukça başarılı olsa da, bu fakülteye belki de o günkü resmi ideolojinin ilahiyat alanına bakışının olumsuz olması, diğer taraftan toplumun ilgisizliği nedeniyle öğrenci bulamaması, belli bir mesafe kat etmiş olan bu akademik kurumun kapatılmasına neden olmuştur.

Fakat 1950'li yıllarda İlahiyat Fakültesi, Yüksek İslam Enstitüleri ve orta öğretim kurumu olarak açılan İmam-Hatip Okulları fiziki şartlar bakımından sıkıntılı olmasa da akademik personel açığını devşirme yöntemiyle gidermeye çalışmış, böylece kurumsallaşma yolunda bir adım atmış ve belli bir bilgi birikimiyle donanmış kurumlar haline getirilmek istenmiştir.

1980 ihtilali sonrasında Tevhid-i Tedrisat Kanunu'na benzer bir şekilde üniversiteler yeniden yapılandırılmış, bazı fakültelerde olduğu gibi Yüksek İslam Enstitüleri, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi; İlahiyat Fakülteleri olarak isim, program, ders ve müfredat bakımından birleştirilmişlerdir. İlahiyat Fakülteleri ve İmam-Hatip Okullarının en sıkıntılı dönemi 28 Şubat 1997 yılı sonrasına rastlar. Bu süreçte, özellikle bu öğretim kurumlarında eğitim alan bireylerin toplum hayatında İslami öğreti ile siyaseti ilişkilendirmeleri, resmi ideolojinin, başörtüsü bahanesiyle kendisini koruma amaçlı bir tavır sergilemesine neden olmuştur.

Türkiye'nin içinde bulunduğu şartlar dikkate alındığında bir taraftan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda, diğer taraftan Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde dini hayata katkı bağlamında, bir diğer taraftan da toplumun dini alanda bilgilendirilmek suretiyle geliştirilmesi konusunda belli bir donanım, birikim ve başarıyı gerçekleştirmiş olan İlahiyat Fakültelerine; siyasi iktidarlar kendi düşüncelerinin topluma empoze edilmesi, dini cemaatlerin kendilerine mensup, itaatkâr, inancı sorgulamayan bireyler kazandırılması, dinin hemen her konusunda birikimi olduğunu zanneden toplumun da kendi görüş ve düşüncelerinin onaylanmasını istediği birer aracı kurum gözüyle bakılmıştır.

Ayrıca hangi cenahta yer alırsa alsın, statik bir düşünce ve yaşantıyı benimsemiş, fikir ve bilimsel gelişmelere kapalı katı geleneksel müslüman bireyler, modern hayatın çıkmazlarına yönelik yeni dini yorumları dışlama, yorumcuları da "zındık, sapık, mürted, batı düşüncesine hizmet eden hatta kâfir bilim adamları" gibi önyargılarla muhakeme etme yoluna gitmektedirler.

Belki de dini literatürü tanımak bir yana, Kur'an'ın mealini dahi okumayan, sadece kulak dolgunluğuna dayalı dini bir düşüncenin esiri olanlar, İslam'ın dinamik ve her dönemin problemine ışık tutan yapısını görmezden gelmekte ve kendi düşüncelerinin etrafında geniş kitleleri toplayabilmektedirler. Böyle bir yapılanmaya engel olamamanın ardında, İlahiyat Fakültelerinde görev yapan birçok araştırmacının, bilimsel geleneği ve akademik teamülleri oluşturamamasının etkisi de inkâr edilemez.

Günümüz Türkiye'sinde İlahiyat Fakültelerinin hala kendine özgü bir kurum haline gelememesinin diğer bir nedeni de akademik çalışmaların ekseriyetinin önyargısız, objektif, bilimsel metoda uygun olmaması ve bu kriterlere bağlı bilimsel bulgu ve tesbitlerin ilanında gerekli ön adımların atılamamasıdır. Elbette ki İlahiyat Fakülteleri bir fetva kurumu değildir. Ancak bilimsel bulgular uzun süren bir emeğin ürünüdürler. Bu nedenle yoruma dayalı bulgular, konuyla ilgili tartışmalar ve tesbitler ilgili kurum ve bireyler için birer kaynak ve doküman mesabesinde olup, bunların topluma yararı, duyurulması ve yayınlanmasıyla mümkün olabilmektedir. Hâlbuki bu yarar dikkate alınmaksızın birçok yayın kuruluşu ve bu alanda yayın faaliyetini yürüten kurumlar, akademik çalışmalara ne kadar kazanç getireceği gözüyle bakmaktadırlar.

2. Akademik Yapılanma Problemi

1950 sonrası açılan İlahiyat eğitiminde çok farklı bir değişim olmaksızın öğrencilere bölüm bazında eğitim verildiğini görüyoruz. Bu eğitim kurumlarından mezun olanlar tek tip diplomaya sahip olmakta ancak bölüm adı da belirtilmekteydi. 1983 sonrasında ise İlahiyat Fakülteleri; Temel İslam Bilimleri, Felsefe ve Din Bilimleri ve İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü olarak şekillenmiş, öğrenci merkezli değil, akademik bölümlenmeye gidilmiştir.

Öğrenciler için bir yılı hazırlık olmak üzere tek tip program uygulanmış, toplam beş yıllık eğitim öngörülmesine rağmen, dört yıllık diploma verilmiştir. Müfredat programları da Ankara Üniversitesi'nin tavsiye olarak belirlediği şekilde düzenlenmiştir. Bununla birlikte her fakültenin, programını % 20

oranında değiştirme yetkisi vardır. Daha sonra İlahiyat Fakültesi Kurullarının ortak kararıyla YÖK'te yeni bir müfredat oluşturulmuş ve öncekilere oranla daha iyi bir başarı elde edilmiştir.

28 Şubat sürecinde ise Hazırlık sınıfları kapatılmış, bu dönemde okutulan Arapça dersleri dört yıllık program içerisine alınmıştır. Bu radikal değişiklik ortaöğretime öğretmen yetiştirmek üzere İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği ile İlahiyat Lisans bölümü şeklinde öğrenci merkezli iki ayrı programı beraberinde getirmiştir.

DKAB'ın müfredatında dini eğitim zayıflatılmış YÖK kararıyla Eğitim Fakültesi bünyesine alınmış, ders müfredatları aynı olmakla birlikte isimleri değiştirilmiştir. 2012 yılında bu bölüm tekrar İlahiyat Fakültesine iade edilmiş, fakat 2014 yılından itibaren öğrenci kontenjanı verilmemiştir. Bunun yerine İlahiyat lisans bölümü içerisinde 2. Sınıftan sonra program olarak açılması tavsiye edilse de uygulanabilme imkânını bulamamıştır.

İlahiyat Lisans programından pedagojik formasyon dersleri kaldırılınca, ortaya çıkan boşluğu doldurmak ve mezun olan öğrencilerin tepkisini azaltmak amacıyla sadece Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tezsiz Yüksek Lisans programı açılmış ve kontenjanlar oldukça sınırlı tutulmuştur.

2009 yılında İlahiyat Milli Komitesi programları yeniden gözden geçirmiş, zorunlu hazırlıklı programın yeniden uygulanmasını ve lisans derslerinin en az % 30'unun Arapça olmasını karara bağlamıştır. Ancak bu programda pedagojik formasyon derslerine yer verilmemiştir. Bu programda yer verilen "Rehberlik ve İletişim", "Hitabet ve Mesleki Uygulama" gibi dersler bir yenilik hareketi gibi gösterilmeye çalışılmıştır.

2013 yılında YÖK İlahiyat programlarını serbest bırakınca dört farklı program ortaya çıkmıştır.

a. En az % 30 zorunlu Arapça hazırlık sınıflı program,

b. Türkçe zorunlu hazırlık sınıflı program,

c. İsteğe bağlı hazırlık sınıflı program,

d. Hazırlık sınıfı olmayan program.

15.08.2013 tarihli YÖK Genel Kurulu'nda oy çokluğu ile kabul edilen ve tüm İlahiyat Fakültelerinde takip edilmesi istenen dayatmacı program üzerinde medyada ve Fakültelerde eleştirilerin artmasıyla bazı Fakülteler bu programı reddetmiş, diğer bir kısmı öğrencilerine bu program uygulamayı tercih etmişlerdir.

Bu programda derslerin % 60,2'i Temel İslam Bilimleri, % 24,6'sı Felsefe ve Din Bilimleri ve % 15,2'si de İslam Tarihi ve Sanatları Bölümüne tahsis edilmiş, derslerin bir kısmı kaldırılmış ve bir kısmının da kredi saatleri artırılmış veya azaltılmıştır.

Ayrıca bunlara ilave olarak seçimlik derslerin bulunması, bunların alan endeksli değil, öğretim elemanı doğrultusunda açılması da ayrı bir problem olarak karşımızda durmaktadır.

Böylesine farklı programların uygulandığı özellikle sayıları 100'ü aşan İlahiyat Fakültelerinde akademisyenler bilimsel araştırma yapmaktan ziyade, haftada 30-40 saat derse giren öğretmen konumuna gelmekte ve başarılı akademik çalışmaları engellemektedir.

3. Öğrenim Problemi

İlahiyat Fakülteleri ekseninde en çok tartışılan konulardan biri de öğrenim kalitesiyle ilgilidir. Bu bağlamda İlahiyat Fakültelerinin amacını, derslerin türlerini, ders içeriklerini, işlenme yöntemlerini, bunların mevcut derslerle ilişkilendirilmesini ve diğer sosyal bilimlerle irtibatını sayabiliriz (Çelik 2015: 84).

İlahiyat sahasında yer alan birçok dersin nakle veya ezbere dayalı yapısından kaynaklanan yönteminin genel kabul görmesi önemli bir sorundur. Genel olarak İlahiyat Fakültelerinde geleneksel bilgiyi aktarma yöntemi benimsemekte, ağırlıklı olarak dersler nakil ve ezber metoduyla takrir edilmektedir. Hoca merkezli aktif olmayan, hazır bilgilerle yetişen, hiçbir konuda sistematik ve düzenli bilgiye sahip olmayan, farklı bilim insanlarından öğrendiği bilgiler arasında irtibat kuramayan ve akli istidlal yöntemini kavrayamayan öğrencilerin, modern dönemde sergileyecekleri tavır sadece başarısızlıkla sonuçlanacaktır.

Mevcut yapısıyla İlahiyat Fakültesi öğrencileri, dini eğitimde, klasik düşünce ve sistemleri sorgulama, karşılaştırma, yorumlama ve çıkarımda bulunma gibi süreçleri göz ardı etmektedir. Bu da geçmiş bilgi ve düşüncelerin olduğu gibi aktarılmasından, klasik yorumların tekrarından başka bir şey değildir.

İlahiyat Fakültelerinde belirlenen dersler ve içeriklerindeki farklılaşmalar ve konu üzerinde meydana gelen tartışmalar, bunlara temel teşkil eden bakış açısına göre klasik-modern, selefi-çağdaş gibi ayrışmalara zemin hazırlamaktadır.

İlahiyat fakültelerinde kaliteyi arttırmanın ilk adımı öğrencilerin üniversitelere yerleştirilmesinde temel alınan sınav sisteminde sadece Yüksek Öğretime Giriş Sınavını/YGS'yi değil aynı zamanda Lisans Yerleştirme Sınavını/LYS'yi de hesaba katmak olacaktır. YGS sınavına girerek düşük puan alıp arzuladığı bölüme yerleşemeyip ilahiyat okuyarak kolay iş bulma düşüncesine sahip öğrenci profilinin yerine İlahiyat okumak isteyen ve bu çerçevede çalışıp isteyerek tercihte bulunan öğrenci profili için bu sınav sisteminin değişmesi gereklidir.

Herhangi bir din eğitimi altyapısı olmadan sadece iş bulma heyecanıyla ilahiyat fakültelerini seçen ve salt pragmatist davranan öğrenci profiline yönelik olarak bir oryantasyon/uyum döneminin oluşturulması muhtemelen bu kırılmaları azaltacak ve İlahiyat eğitimini sadece iş kapısı olarak gören öğrenci profilini de zayıflatacaktır. Böylece ilahiyat eğitimini isteyen gönüllü öğrenci profilleriyle daha başarılı bir eğitim-öğretim süreci sürdürülebilecektir. Çünkü eğitimde başarı elde etmek için istekli olmak/gönüllü olmak esastır. İlahiyat fakültelerini iş kapısı olarak gören ve yalnızca atanıp iş bulma kaygısı güderek tercihte bulunan zihniyetlerde yaşanan kırılmalar yapılan anketlerde de ortaya çıkmaktadır.

Sonuç:

Sonuç olarak din-siyaset ilişkisi günümüzdeki vakıanın aksine bir yönteme dönüştürülmelidir. Bundan dinin siyasete yön vermesini kastetmiyoruz. Siyaset, dinin verilerini ve tespitlerini toplum hayatına yansıtma, din ve toplum ilişkisini düzenlemede adalet ilkesi ekseninde bir köprü olma görevini üstlenmelidir.

Siyasetle ilgilenenler akademisyenler, topluma yön veren medya ve tanınmış simalar özellikle Kur'an'ın ve dini literatürün cemaatlere ve gruplanmalara karşı olduğunu vurgulamalıdır. Dini cemaatlere kapı aralamanın "küfür tek millettir" anlayışı karşısında, İslam'ın yani Müslümanların parça parça olduğunda buna karşı gerekli mukavemeti ve direnci gösteremeyerek güçsüzleşeceğini her fırsatta dile getirmelidir.

Türkiye'de mesleki formasyon üniversite eğitimine endekslendiğinden dolayı Eğitim sisteminin baştan sona revize dilmesi, Lise eğiminin yeniden üç yıla indirilerek Fakülte eğitiminin beş yıla çıkarılması önem arz etmektedir. Bu durum gözetilerek her akademik birim, bilimsel birikimin nasıl ve ne şekilde kazandırılması gerektiğini araştırmalı, günceli yakalayan yeni bir program ve müfredat hazırlamalı, konunun uzmanlarından azami derecede yararlanma ihmal edilmemelidir.

İlahiyat eğitimiyle ilgili birlik oluşturulması bu alanda eğitim alan öğrenciler için oldukça önemlidir. Türkiye'de ilahiyat eğitimi veren ilitamlar, açık öğretimler ve uzaktan öğretimler devam ettiği müddetçe bu fakültelerin kaliteli eğitim vermesi mümkün değildir. Çünkü eğitim ve öğretimde hoca-öğrenci

ilişkisi eğitim-öğretimin en önemli parçasıdır. Sadece bazı kavramları ezberleterek, klasik bilgileri tekrar ederek veya önceki sınavlarda çıkmış olan soruları çözdürerek mezun veren açık öğretim sistemiyle veya İlitam'la olumlu sonuçlar ortaya çıkması beyhude bir ümit beslemektir.

İlahiyat fakültelerinde okutulan derslerde işlenen klasik dönem meseleleri üzerinden hareketle günümüz dini problemleri, güncel ifadeler ve örneklerle izah etmeye çalışmak kaçınılmaz bir durum haline gelmiştir. Dini ilimlerin ortaya çıkmasıyla birlikte yaşamış olduğu tarihi serüven dikkatli bir şekilde sunulduktan sonra günümüz meseleleri hakkında da detaylı bilgiler sunulmalı ve bu problemleri çözme konusunda öğrenciyi geliştirecek metodoloji/usul aktarılmalı ve öğrencinin nazar ve istidlal yönü geliştirilmelidir. Bu çerçevede günümüzde yaşanan veya tartışma konusu yapılan meselelere derslerde daha fazla yer verilmelidir. Bunu sağlayabilmek için öğrenciye bu meselelerle ilgili görevler/ödevler vererek öğrenme sürecinde aktifleşmesi sağlanmalıdır. Öğrencilerin, problemleri rasyonel bir şekilde tespit etmelerine imkân vererek ve güncel materyaller kullanarak tespit edilen meseleleri sınıf ortamına taşımaları ve sınıf ortamında bu meselelere güncel çözümler üretilmesi dini ilimlerin günlük hayata aktarılmasında oldukça önemli olacaktır.

Kaynakça:

Aydın, Şevki, (2015), "Açılış Konuşmaları", Bugünün İlahiyatı Nasıl Olmalıdır?, İstanbul: Ensar Neşriyat.

Çelik, Celalettin, (2015), "Bugünün İlahiyatı Üzerine Eleştirel Bir Değerlendirme", Bugünün İlahiyatı Nasıl Olmalıdır?, İstanbul: Ensar Neşriyat.

(http://www.sonmezkutlu.net/?Syf=26&Syz=273776. 07.11.2016)

(https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0lahiyat_Fak%C3%BCltesi. 09 Eylül 2016).

Karadaş, Cafer, (2015), "İlahiyat Fakülteleri Lisans Programları Üzerine Genel Değerlendirme ve Öneriler", Bugünün İlahiyatı Nasıl Olmalıdır?, İstanbul: Ensar Neşriyat.

Öztürk, Mustafa, (2015), "İlahiyat'ın Adı ve Amaçları", Bugünün İlahiyatı Nasıl Olmalıdır?, İstanbul: Ensar Neşriyat.

Yapıcı, Asım, (09 Eylül 2013).Yeni İlahiyat, Adanapost.